УДК 331.431

JEL classification: J21

Олена ТРОФИМЕНКО

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач,
кафедра економіки та підприємництва,
Міжнародний університет фінансів, Україна
доцент,
кафедра теоретичної та прикладної
економіки,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені
Ігоря Сікорського», Україна
E-mail: o.o.trofymenko@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-2339-0377
ResearcherID:
<https://publons.com/researcher/3532469/olena-trofymenko/>
Scopus ID: 57223939703

Людмила БОРДАНОВА

кандидат економічних наук,
старший викладач,
кафедра теоретичної та прикладної
економіки,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені
Ігоря Сікорського», Україна
E-mail: bordanovamila@ukr.net
ORCID ID: 0000-0001-8159-3909

Анастасія ВОЛОДИНА

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені
Ігоря Сікорського», Україна
ORCID ID: 0000-0003-3338-8411
E-mail: Volodina.anastasia.7@gmail.com

© Олена Трофименко, Людмила Борданова,
Анастасія Володіна, 2021

Отримано: 11.02.2021 р.
Прорецензовано: 17.02.2021 р.
Рекомендовано до друку: 24.02.2021 р.
Опубліковано: 24.02.2021 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії
Creative Commons Attribution-NonCommercial
4.0, яка дозволяє необмежене повторне
використання, розповсюдження та відтворення
на будь-якому носії, за умови правильного
циткування оригінальної роботи.

РЕГУЛЮВАННЯ МОЛОДІЖНОГО СЕКМЕНТУ РИНКУ ПРАЦІ НА ЗАСАДАХ ВОСЬМОЇ ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ІНДУСТРІЇ 4.0

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена дослідженню розвитку молодіжного секменту ринку праці на засадах восьмої цілі сталого розвитку в умовах Індустрії 4.0, аналізу основних засад функціонування та регулювання молодіжного секменту ринку праці - частини ринку праці, що є комплексом соціально-економічних відносин держави, підприємств і молодих громадян, які включаються в трудову діяльність у віці від 14 до 35 років. Проаналізовано стан та динаміку основних показників молодіжного секменту ринку праці. Визначено, що кількість молоді віком 25-29 років та 30-34 років – скоротилася, що є негативною тенденцією і може свідчити про міграційні процеси та про проблеми з працевлаштуванням молоді в Україні. Скорочення чисельності молоді відбувалося пропорційно до зменшення загальної чисельності населення країни. В цілому, останнім часом зменшувалась чисельність 20–24-річних та в категорії від 25 до 29 років, натомість, чисельність 30–34-річних осіб дуже повільно збільшувалася до 2018 р.

Досліджено динаміку середньооблікової кількості штатних працівників, коефіцієнти обороту робочої сили по прийому та по звільненню. Визначено, що коефіцієнт по прийому зростав з 2014 по 2017 рр., з 2017 по 2019 рр. відбувся спад прийому. Також, якщо розглядати в сукупності динаміку коефіцієнта обороту по звільненню та коефіцієнта обороту по прийому, то можна дійти висновку, що має місце висока плинність кадрів. При цьому, середньооблікова кількість штатних працівників постійно знижувалася, і в період з 2015 по 2019 рр. зниження відбувалося повільними темпами. Проаналізували основні засади регулювання ринку праці на трьох рівнях управління – національному, регіональному та місцевому. Дослідили досвід провідних країн у працевлаштуванні молоді та фактори, які стимулюють працевлаштування. На основі проведеного дослідження визначили основні рекомендації.

Трофименко О., Борданова Л., Володіна А. Регулювання молодіжного секменту ринку праці на засадах восьмої цілі сталого розвитку в умовах Індустрії 4.0. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 1. С. 261-270.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2021.01.261>

Ключові слова: ринок праці; молодіжний сегмент; сталий розвиток; Індустрія 4.0.

UDC 331.431

JEL classification: J21

Olena TROFYMENKO

*PhD in Economics,
Associate Professor,
Department of Economics and Entrepreneurship,
International University of Finance, Ukraine
Associate Professor,
Department of Theoretical and Applied Economics,
National Technical University of Ukraine "Igor
Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Ukraine
E-mail: o.o.trofymenko@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-2339-0377
ResearcherID:
<https://publons.com/researcher/3532469/olena-trofymenko/>*

Lyudmila BORDANOVA

*PhD in Economics,
Lecturer,
Department of Theoretical and Applied Economics,
National Technical University of Ukraine "Igor
Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Ukraine
E-mail: bordanovamila@ukr.net
ORCID ID: 0000-0001-8159-3909*

Anastasia VOLODINA

*National Technical University of Ukraine "Igor
Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Ukraine
E-mail: Volodina.anastasia.7@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-3338-8411*

© Olena Trofymenko, Lyudmila Bordanova,
Anastasia Volodina, 2021

Received: 11.02.2021

Revised: 17.02.2021

Accepted: 24.02.2021

Online publication date: 24.02.2021

This is an Open Access article, distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 license, which permits unrestricted re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Olena Trofymenko (Ukraine)
Lyudmila Bordanova (Ukraine)
Anastasia Volodina (Ukraine)

REGULATION OF THE YOUTH SEGMENT OF THE LABOR MARKET ON THE BASIS OF THE EIGHTH OBJECTIVE OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE CONDITION OF INDUSTRY 4.0

ABSTRACT

The article is devoted to the study of the youth segment of the labor market on the basis of the eighth goal of sustainable development in Industry 4.0, analysis of the basic principles of functioning and regulation of the youth segment of the labor market - part of the labor market, which is a complex of socio-economic relations. in employment at the age of 14 to 35 years. The state and dynamics of the main indicators of the youth segment of the labor market are analyzed. It is determined that the number of young people aged 25-29 and 30-34 has decreased, which is a negative trend and may indicate migration processes and problems with youth employment in Ukraine. The decrease in the number of young people was proportional to the decrease in the total population of the country. In general, the number of 20-24-year-olds has recently decreased and in the category of 25-29 years, while the number of 30-34-year-olds has increased very slowly until 2018.

The dynamics of the average number of full-time employees, the coefficients of labor turnover on hiring and firing are studied. It is determined that the admission rate increased from 2014 to 2017, from 2017 to 2019 there was a decrease in admission. Also, if we consider together the dynamics of the turnover ratio on dismissal and the turnover ratio on admission, we can conclude that there is a high turnover. At the same time, the average number of full-time employees was constantly declining, and in the period from 2015 to 2019 the decline was slow.

The basic principles of labor market regulation at three levels of government - national, regional and local - were analyzed. The experience of leading countries in youth employment and factors that stimulate employment were studied. Based on the study, the main recommendations were identified.

Trofymenko, O., Bordanova, L., & Volodina, A. (2021). Regulation of the youth segment of the labor market on the basis of the eighth objective of sustainable development in the condition of Industry 4.0. *Economic analysis*, 31 (1), 261-270.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2021.01.261>

Keywords: labor market; youth segment; sustainable development; Industry 4.0.

Вступ

Сьогодні в умовах асоціювання з ЄС, розвитку трансформаційних процесів національної економіки України, розвитком Індустрії 4.0, зокрема, Інтернету речей, аналітики Big Data, штучного інтелекту та ІТ-трансформацій, змінюються вимоги до ринку праці як інституту, який регулює зайнятість і забезпечує соціальну стабільність в країні. Також нові вимоги до розвитку ринку праці, обумовлені потребами у досягненні глобальної Цілі сталого розвитку 8 «Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх» серед 17-ти Глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, затверджених на саміті ООН в 2015 році [1]. В межах даної цілі поставлені такі завдання щодо регулювання ринку праці, а саме: розвиток та просування політики, яка буде орієнтована на розвиток та продуктивну діяльність, створення нових та гідних робочих місць, підприємницьку діяльність, креативність, інноваційну діяльність та активність, а також заохочувати створення та розвиток підприємств малого та середнього бізнесу, зокрема, стимулювання їх фінансово з боку держави; забезпечення активної та продуктивної зайнятості, гідних умов праці на умовах рівності для всіх жінок та чоловіків, а також молодих людей та інвалідів з обов'язковою рівною оплатою праці за роботу з рівною цінністю (до 2030 року); збільшення частки проактивної молоді, що розвивається, працює, вчиться та здобуває необхідних професійних навичок до 2020; забезпечення виконання високоефективних та швидких заходів для ліквідації елементів примусової праці, запобігання сучасному рабству та торгівлі людьми, дотримання заборони та ліквідації різних форм дитячої праці до 2025 року; сприяння захисту прав працюючих та забезпечення якісних умов праці для всіх тих, хто працює, зокрема, працівникам-мігрантам, особливо для жінок-мігрантів, та осіб, які не забезпечені стабільним рівнем зайнятості; розроблення та реалізація глобальної стратегії забезпечення зайнятості молоді, імплементації Глобального пакту про робочі місця від Міжнародної організації праці.

Все це актуалізує питання обраної тематики дослідження та визначає доцільність дослідження основних теоретичних основ ринку праці, його структури, засобів та особливостей регулювання, дослідження ефективних засобів в світі для досягнення ЦСР 8 в частині молодіжної політики.

Мета та завдання статті

Метою статті є визначення основних тенденцій, заходів та особливостей регулювання молодіжного

сегменту ринку праці з врахуванням зарубіжного досвіду. Це визначає основні завдання статті, а саме: проаналізувати основні показники молодіжного ринку праці; визначити особливості регулювання ринку праці на трьох рівнях управління – національному, регіональному та місцевому; встановити основні засади восьмої цілі сталого розвитку в контексті працевлаштування молоді; визначити ефективні заходи щодо розвитку працевлаштування молоді та підприємницьких ініціатив, що дозволить обрати відповідні заходи для адаптації в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження

Оскільки молодіжний ринок праці є частиною загального ринку праці, то цілком природно, що всі процеси і тенденції, що є на ринку праці, впливають на молодіжний сегмент та працевлаштування молоді. Тому, проаналізуємо стан та основні тенденції ринку праці України, зокрема молодіжного сегменту ринку праці.

В табл. 1 представили динаміку кількості частки молоді у складі економічно активного населення України з 2010 по 2019 рр. Визначено кількість економічно активного населення у віці 15-50 років та окремо по групах молоді віком 15-24 роки, 25-29 роки, 30-34 роки. Розраховані такі показники як рівень економічної активності, рівень зайнятості, рівень безробіття по кожній категорії та визначено абсолютний приріст по відношенню до 2010 та 2018 років. Видно, що в цілому кількість економічно активного населення у віці 15-70 років у 2019 р. по відношенню до 2010 р. скоротилася на 2828,10 тис осіб, а по відношенню до попереднього 2018 р. збільшилась на 126,50 тис осіб. А якщо в цілому оцінювати динамічний ряд, то кількість населення поступово знижувалася з 2010 по 2018 р., що є негативною тенденцією і може бути пов'язано з міграційними процесами, скороченням життя. В той же час зростання кількості населення в 2019 р. може свідчити, зокрема, і про повернення мігрантів в період пандемії в Україну. З 126,59 тис осіб, на яке вийшло збільшення у 2019 р. – 63,7 тис осіб, тобто понад 50%, становить молодь віком 15-24 років.

В той же час, кількість молоді віком 25-29 років та 30-34 років – скоротилася, відповідно, на 112,4 та 93,5 тис осіб, що є негативною тенденцією і може свідчити про міграційні процеси та про проблеми з працевлаштуванням молоді в Україні.

До основних показників ринку праці також відносяться середньоблікова кількість штатних працівників, коефіцієнти обороту робочої сили по прийому та по звільненню у % до середньоблікової кількості штатних працівників (рис. 1).

Таблиця 1. Динаміка кількості та частки молоді у складі економічно активного населення України

Назва показника	Роки										2019 р. до 2010 р., +/-	2019 р. до 2018 р., +/-
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Економічно активне населення у віці 15-70 років, тис. осіб	20 894,1	20 893,0	20 851,2	20 824,6	19 920,9	18 097,9	17 955,1	17 854,4	17 939,5	18 066,0	-2 828,10	126,50
Рівень економічної активності, %	63,6	64,2	64,5	64,9	62,4	62,4	62,2	62,0	62,6	63,4	-0,20	0,80
Рівень зайнятості, %	58,4	59,1	59,6	60,2	56,6	56,7	56,3	56,1	57,1	58,2	-0,20	1,10
Рівень безробіття, %	8,2	8,0	7,6	7,3	9,3	9,1	9,3	9,5	8,8	8,2	0,00	-0,60
у тому числі за віковими групами молоді												
Молодь віком 15-24 років, тис. осіб	2648,7	2605,4	2412,9	2216,8	1952,1	1615,7	1484,3	1384,9	1302,2	1365,9	-1282,8	63,7
Рівень економічної активності, %	40,5	41,7	40,7	39,3	38,4	36,3	35,1	34,4	33,7	36,2	-4,3	2,5
Рівень зайнятості, %	33,5	33,9	33,7	32,5	29,5	28,2	27,0	26,1	25,4	28,2	-5,3	2,8
Рівень безробіття, %	17,4	18,6	17,3	17,4	23,1	22,4	23,0	18,9	17,9	15,4	-2	-2,5
Молодь віком 25-29 років, тис. осіб	2973,7	3991,9	3137,4	3124,7	2882,6	2563,8	2433,5	2048,2	2235,5	2123,1	-850,6	-112,4
Рівень економічної активності, %	79,9	79,7	81,5	80,8	80,5	80,8	79,0	69,5	79,8	80,2	0,3	0,4
Рівень зайнятості, %	72,0	72,4	73,8	73,8	71,6	71,8	69,0	59,5	69,7	70,4	-1,6	0,7
Рівень безробіття, %	9,9	9,2	9,5	8,7	11,1	11,2	11,7	11,3	9,8	8,4	-1,5	-1,4
Молодь віком 30-34 роки, тис. осіб	2801,3	2818,6	2836,9	2917,4	2819,9	2609,6	2633,1	2451,5	2754,7	2661,2	-140,1	-93,5
Рівень економічної активності, %	83,4	83,0	83,3	83,9	82,6	82,3	82,0	74,2	83,3	81,8	-1,6	-1,5
Рівень зайнятості, %	76,8	76,9	77,5	78,4	74,9	74,3	74,7	73,5	75,7	74,5	-2,3	-1,2
Рівень безробіття, %	7,9	7,4	7,0	6,6	9,3	9,7	8,9	9,8	8,9	7,3	-0,6	-1,6

Джерело: складено авторами на основі [3].

Коефіцієнт обороту по звільненню поступово зростає, а коефіцієнт обороту по прийому з 2010 р. по 2014 р. показав коливання синусоподібного характеру. З 2014 р. по 2017 р. відбувалося стрімке зростання даного показника до 30,5, при чому схоже значення коефіцієнту на досліджуваному проміжку спостерігалось лише в 2011 р. – 28,3. Піднесення даного показника в 2017 р. може бути пов'язано з виходом з кризи (політичної, і як наслідок, економічної), новими перспективами для підприємств, пов'язаними з підписанням угоди про Асоціацію з ЄС, та, відповідним, розвитком нових напрямів в підприємництві.

Видно, що коефіцієнт по прийому зростав з 2014 р. по 2017 рр., з 2017 по 2019 рр. відбувся спад прийому. Також, якщо розглядати в сукупності

динаміку коефіцієнта обороту по звільненню та коефіцієнта обороту по прийому, то можна дійти висновку, що має місце висока плинність кадрів. При цьому, середньооблікова кількість штатних працівників постійно знижувалася, і в період з 2015 по 2019 рр. зниження відбувалося повільними темпами.

Політичні та економічні реформи, які проводяться в Україні, обраний вектор інтеграції до ЄС, обумовлюють нові особливості ринку праці та працевлаштування молоді. Саме тому, важливо враховувати нові можливості та перспективи в обраній сфері дослідження з врахуванням поточної ситуації щодо реалізації реформи децентралізації в Україні. Так, децентралізація передбачає передачу повноважень та фінансів від державної влади до

органів місцевого самоврядування, які можуть розпоряджатися коштами на місцях та є ближчими до людей і краще орієнтуються в потребах окремих

об'єднаних територіальних громад, зокрема, молоді, яка там проживає [5].

Рис. 1. Динаміка середньооблікової кількості штатних працівників, коефіцієнти обороту робочої сили по прийому та по звільненню у % до середньооблікової кількості штатних працівників

Джерело: складено автором за даними [4].

На національному рівні до сфери регулювання процесу працевлаштування молоді на ринку праці відносяться такі складові як: нормативно-правове забезпечення; формування загальної стратегії розвитку для забезпечення ефективної молодіжної політики; визначення пріоритетних напрямів молодіжної політики; забезпечення підвищення кваліфікації молодіжних працівників; методична підтримка інституцій працевлаштування з урахуванням міжнародного досвіду; фінансування або сприяння щодо залучення фінансових ресурсів на реалізацію програм, проектів, що дозволить залучити молодь [6].

Так, у 2021 р. Верховна Рада України ухвалила закон «Про основні засади молодіжної політики» [7; 8]. В законі визначено мету, завдання, принципи та пріоритети молодіжної політики в Україні; встановлено повноваження центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо молодіжної політики; гарантії та механізми участі молоді у її формуванні та реалізації; особливості організаційних і правових засад утворення та діяльності молодіжних та дитячих громадських об'єднань; особливості реалізації окремих соціальних гарантій молоді щодо вирішення житлових питань, питань професійного самовизначення та зайнятості, охорони здоров'я, задоволення освітніх, культурних та інших потреб. Особлива увага надається участі молоді у прийнятті рішень. Сформовані засади для розвитку молодіжної інфраструктури, визначено нову інституцію «Український молодіжний фонд». Крім того, передбачено, що на національному рівні буде створена Національна рада з питань молоді при Кабінеті міністрів, яка буде відповідальна за розробку довгострокової стратегії молодіжної політики. Да Національної ради з питань молоді

при Кабінеті міністрів будуть входити представники молодіжних та дитячих громадських організацій, учнівського та студентського самоврядування, члени молодіжних рад, органів державної влади [8]. Ці нововведення мають врахувати сучасні потреби молоді, проте поки ці заходи на початковому етапі.

Також на державному рівні функціонують молодіжні центри праці – це спеціалізовані державні установи, які діють на госпрозрахунковій основі [9]. Центр у своїй діяльності взаємодіє з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, установами, закладами освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури, органами внутрішніх справ, служби зайнятості, підприємствами, організаціями та об'єднаннями громадян. До основних завдань Молодіжного центра праці відносяться: забезпечення прав та інтересів молодих громадян на ринку праці; сприяння працевлаштуванню, підготовці, перепідготовці та підвищенню кваліфікації молоді; організація зайнятості молоді у позанавчальний час; залучення молоді до підприємницької діяльності, створення відповідних умов функціонування та ефективного розвитку молодіжного підприємництва; надання молоді послуг, пов'язаних з профорієнтацією та підготовкою до роботи за новою професією; вивчення та поширення передового вітчизняного та міжнародного досвіду з питань забезпечення зайнятості та професійної підготовки молоді.

На регіональному рівні відбувається розроблення, ухвалення та підтримка регіональних програм, орієнтованих на потреби молоді, з урахуванням регіональних особливостей. Наприклад, в Програмі продуктивності зайнятості населення Чернігівської області на 2018-2020 роки [10] одним

з пріоритетних напрямів діяльності обласної служби зайнятості є подальше розгортання активних програм сприяння зайнятості таких категорій населення, як молодь, жінки, соціально вразливі верстви населення, зокрема інваліди, демобілізовані військовослужбовці, які повернулися із зони АТО. Відповідно, у плані заходів програми представлені такі заходи як: адресна профорієнтаційна робота з молоддю, допомога у працевлаштуванні; активізація інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення, клієнтів служби зайнятості, зокрема безробітної молоді, щодо ризиків нелегального працевлаштування, запобігання нелегальній трудовій міграції та протидії торгівлі людьми. До схожих регіональних програм відносяться: Обласна соціальна програма «Молодь Кіровоградщини» на 2016-2020 роки; Програма зайнятості населення Одеської області на 2018-2020 роки, Програма зайнятості населення Миколаївської області на період до 2020 року та інші.

На місцевому рівні регулювання працевлаштування молоді здійснюється в напрямі реалізації молодіжної політики на місцевому рівні. Так, органами місцевого самоврядування у співпраці з профільними інституціями здійснюється формуються програми та плани заходів для працевлаштування молоді та її розвитку. Наприклад, в Програмі зайнятості населення м. Києва на 2021-2023 рр. серед чотирьох пріоритетних завдань зазначено «Забезпечення розвитку інклюзивного ринку праці. Сприяння

зайнятості молоді», зазначено проект регіонального розвитку «Профорієнтаційні заходи для молоді з метою успішної самореалізації на ринку праці» [11]. В різних громадах функціонують програми підтримки молоді, наприклад: Програма підтримки та розвитку молоді та молодіжної політики Помічянської об'єднаної територіальної громади на 2019-2022 роки «Агенти змін» [12], Для ефективної реалізації молодіжної політики на місцевому рівні, в ОТГ важливо передбачити:

- необхідну інфраструктуру молодіжної політики, у тому числі її організаційне та фінансове забезпечення;
- забезпечення діяльності молодіжних центрів і молодіжних працівників;
- розвиток інститутів громадянського суспільства;
- міжгалузеву та міжсекторальну взаємодію у молодіжній роботі;
- оцінювання ефективності молодіжної роботи і звітування перед громадою про стан роботи з молоддю;
- забезпечення умов молодіжної участі та молодіжного громадського контролю.

Ефективне працевлаштування молоді входить в завдання Цілі 8 «Гідна праця та економічне зростання». Для формування напрямів підвищення ефективності працевлаштування молоді доцільно проаналізувати успішний досвід країн і рекомендувати цікаві практики для запровадження в Україні на державному та місцевому рівнях [2].

Таблиця 2. Ефективні заходи щодо розвитку працевлаштування молоді та підприємницьких ініціатив в різних країнах

<i>Естонія</i>	<i>Польща</i>
<ul style="list-style-type: none"> – e-Residency – Реформа працездатності (2016) – OSKA (2016) – Youth Prop Up – Естонські неурядових організацій – Неурядові організації 	<ul style="list-style-type: none"> – Програма «Початок у Польщі» – Створення Польського фонду розвитку – Податкова реформа – Програма для розвитку сільського господарства – Реформа економічного права з 1989 р – Youth Guarantees
<i>Канада</i>	<i>Бельгія</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Економічний розвиток сільського господарства – Кейс Нунавута – Our Food Future – Провінційні програми 	<ul style="list-style-type: none"> – Дематеріалізація відносин між FPS Finance та платниками податків – внесення змін до різних податкових кодексів
<i>Австрія</i>	<i>Латвія</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Заходи Федерального міністерства у справах цифрових та економічних питань Австрії – Сприяння більшому обміну інформацією та тісній співпраці між розвитковою кооперацією та австрійським бізнесом та промисловістю. 	<ul style="list-style-type: none"> – Комплексна реформа податкової політики з 1 січня 2018 року
	<i>Литва</i>
	<ul style="list-style-type: none"> – Програма інноваційного розвитку 2014-2020 років

Цікавим є кейс Нунавута. Так, група, що складається з 25 громад Нунавута та працює разом для посилення стійкості та покращення психічного здоров'я серед молодих нунавумтютів. Вони створюють мережу постійних Makerspaces у межах кожної своєї громади. Ці Makerspaces будуть безпечними та розвивають соціальні центри для молоді, забезпечуючи навчальні заходи на основі цифрових та STEAM-систем, що стимулюють співпрацю, творче вирішення проблем та обмін знаннями [15]. Зазначимо, що саме сільські громади є важливими для економіки, культури та соціальної структури Канади, сприяють туризму, високотехнологічним та виробничим секторам, саме тому треба враховувати їх думку при прийнятті економічних урядових рішень [13; 14].

Ініціатива «OurFoodFuture» (графство Гельф і Веллінгтон, Онтаріо) є важливою для розвитку соціально-відповідального підприємництва та залучення молодіжних ініціатив. Дана ініціатива є переможцем програми уряду Канади «SmartCitiesChallenge». За допомогою використання інформаційних технологій та партнерств регіон працює над трьома цілями: розширити доступ до поживної їжі на 50%, створити 50 нових харчових підприємств повного циклу виробництва та можливостей для співпраці, збільшити економічний дохід на 50% за рахунок зменшення або перетворення харчових відходів. Ці зусилля дозволять оптимізувати місцеве виробництво продуктів харчування, створити синергію між місцевими підприємствами, а також принесуть користь місцевим жителям та відвідувачам [16].

Уряд Канади щорічно інвестує майже 3 мільярди доларів на підтримку провінційних програм, які забезпечують навчання сучасним навичкам, кар'єрне консультування та допомогу у пошуку роботи. Ці програми допомагають безробітним та малозайнятим канадцам вдосконалити свої навички та отримати наступну роботу [16]. У довгостроковій перспективі Стратегією розвитку сільського господарства Канади передбачено зробити стратегічні інвестиції в пріоритетний розвиток сільських громад, які визначають як ключові для їх економічного розвитку та успіху. Серед важливих для розвитку Канади стратегій та програм можна зазначити такі: Соціальні інновації та стратегія соціальних фінансів (2019); Стратегія диверсифікації торгівлі (2019); Стратегія зменшення бідності (2018).

Високу позицію за Ціллю 8 займає Польща – 13 місце з показником 84,4 при цьому значення показника збільшується зі швидкістю, що необхідна для досягнення ЦРД до 2030 року, та 2ге місце серед досліджуваних нами 13-ти країн. Уряд Польщі впровадив такі основні програми [17]:

1. З 1989 р. була підготовлена реформа економічного права, що складається з двох пакетів: 100 змін для компаній та Конституція для бізнесу, що полегшило ведення бізнесу в Польщі

2. Створення Польського фонду розвитку, який надає більше можливостей для отримання додаткових коштів з фінансових ринків, як внутрішніх так і зарубіжних, з метою реалізації розробок інвестиції. Загальна наявність гарантій на підтримку розвитку підприємств забезпечувався створенням Національного фонду гарантій.

3. Зменшення податку на прибуток до 15% для платників податків з малого бізнесу і для платників податків, які починають свою діяльність у першому податковому році,

4. Програма «Початок у Польщі» та нова система підтримки інноваційних ідей на стику науки та бізнес-секторів, в межах програми було забезпечено, серед інших, податкові пільги на НДДКР. Одночасно запроваджено новий механізм підтримки підприємців у здійсненні нових інвестицій на території Польщі (Спеціальні економічні зони - Польща). Запланована підтримка стосується звільнення від податку на прибуток (ПДФО) та безкоштовні інформаційні послуги, що надаються суб'єктами, відповідальними за підтримку нових інвестицій.

5. Для розвитку потенціалу молоді, впроваджується загальноєвропейська ініціатива YouthGuarantees, щоб забезпечити кожну особу до 29 років пропозиціями професійної освіти протягом 4 місяців після закінчення навчання чи втрати роботи.

6. Програма для розвитку сільського господарства – програма економічної активізації фермерів і осіб, пов'язаних з сільським господарством.

7. «Польська міграційна політика» – документ, що представляє польську модель активної міграційної політики, яка передбачає, серед іншого, вдосконалення управління міграцією та імміграційні процеси, інтеграцію іноземців та стимулює до поселення у Польщі з урахуванням національної безпеки.

Естонія серед досліджуваних нами країн займає 1 місце в досягненні 8 ЦСР і 47 місце серед усіх країн, досліджуваних в звіті. Серед основних напрямів діяльності Естонії для досягнення прогресу за Ціллю 8 можна виділити такі [19]:

1. Естонія стала першою європейською країною, яка запропонували реєструвати будь-які цифрові підприємства в євро зоні [19]. Таким чином, підприємство, яке знаходиться в будь-якій країні, може стати естонським підприємством, мати єврові рахунки, сплачувати низькі податки в Естонії. Така модель особливо відповідає потребам ІТ-

підприємств, які надають послуги та сплачують високий відсоток податків у багатьох країнах.

2. У 2016 році започаткована реформа працевдатності, мета якої допомогти людям із обмеженими можливостями влаштуватися на роботу. Здатність кожної людини зі зниженою працевдатністю бути активною в суспільстві було оцінено та на основі цього людина отримала допомогу у пошуку можливостей працевлаштування на ринку праці.

3. У 2016 році була запущена система координації навичок та потреб на ринку праці – OSKA. Мета – надання інформації про ключові навички та професії, необхідні на ринку праці. Раз на рік виходить загальний звіт OSKA про зміни потреб на ринку праці, основні тенденції, що впливають на нього.

4. YouthPropUp – частина урядового плану дій, EstonianYouthGuarantee, ініційована ЄС; мета якої допомогти молодим людям, які втратили свою роботу або залишили школи, щоб якомога швидше повернутися до суспільства. Молодіжний центр PropUps допомагає молоді встановлювати контакти з навчальними закладами, організаціями та роботодавцями.

5. Серед естонських неурядових організацій, які займаються співпрацею з розвитку, є такі організації, які розширюють можливості та підтримують діяльність малих підприємств, особливо жінок-підприємців, у країнах Східного партнерства (Грузія, Молдова), а також в Африці, Туреччині та Філіппінах. Вважаємо, що це один з основних чинників, що дозволив зайняти Естонії високі місця за Ціллю 8 в частині «Гідна праця».

6. Розвиває малі підприємства, сільськогосподарський сектор, туризм, віддає перевагу розвитку стартапів.

7. Уряд Естонії розробив національний план розвитку туризму на 2014–2020 роки [21].

Перелічимо пропозиції інших країн, які впливають на прогрес у досягненні 8 ЦСР:

- Бельгія ухвалила дематеріалізацію відносин між FPS Finance та платниками податків, яка передбачає внесення змін до різних податкових кодексів щодо дематеріалізації відносин між Федеральною державною службою фінансів та платниками податків.
- Діяльність Федерального міністерства у справах цифрових та економічних питань Австрії спрямована на покращення сприятливих умов для залучення приватного сектору в країні-партнери та сприяння більшому обміну інформацією та тісній співпраці між розвитковою кооперацією та австрійським бізнесом та промисловістю.
- Литва активно впроваджує програму інноваційного розвитку 2014-2020 років, що

передбачає активізацію впровадження інновацій у всіх сферах; також проводить політику постійного поліпшення трудових договорів та збільшення їх різноманіття, меншої регламентованості домовленостей про робочий час; водночас реалізується концепція економіки знань [20].

- Латвія з 1 січня 2018 року запровадила нову комплексну реформу податкової політики, ефект якої спрямований на сприяння економічному зростанню та добробуту, у тому числі за рахунок зменшення нерівності доходів [22].

Висновки та перспективи подальших розвідок

В даному дослідженні проаналізували динаміку кількості та частки молоді у складі економічно активного населення України, визначили, що кількість молоді віком 25-29 років та 30-34 років – скоротилася, відповідно, на 112,4 та 93,5 тис осіб, що є негативною тенденцією і може свідчити про міграційні процеси та про проблеми з працевлаштуванням молоді в Україні. Проаналізували динаміку середньооблікової кількості штатних працівників, коефіцієнти обороту робочої сили по прийому та по звільненню у % до середньооблікової кількості штатних працівників. Визначили, що середньооблікова кількість штатних працівників постійно знижувалася, і в період з 2015 по 2019 рр. зниження відбувалося повільними темпами. Проаналізували основні засади регулювання ринку праці на трьох рівнях управління – національному, регіональному та місцевому. Дослідили досвід провідних країн у працевлаштуванні молоді та фактори, які стимулюють працевлаштування. На основі проведеного дослідження можна рекомендувати підвищувати рівень інвестиційної привабливості країни, що стимулюватиме розвиток молоді та мотивацію щодо працевлаштування саме в країні. Враховуючи сьогоденні тенденції щодо врахування концепції сталого розвитку, діджиталізації та інших складових Індустрії 4.0, необхідно впроваджувати принципово нові для України заходи для розвитку молоді. Для сільських об'єднаних територіальних громад доцільно рекомендувати впроваджувати заходи щодо роботи з молоддю за типом Makerspace (за прикладом кейсу Нунавута), на національному та регіональному рівнях доцільно розвивати та навчати вчителів та координаторів вже існуючих молодіжних центрів для формування програми за прикладом OSKA в Естонії – аналізувати ринок праці та формувати необхідні компетенції у молоді та допомагати їх розвивати з метою задоволення потреб ринку праці та реалізації потенціалу молоді. Подальших розвідок потребують механізми

організації освітніх виховних заходів в межах державно-приватного партнерства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цілі сталого розвитку в Україні. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України. URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf.
2. Трофименко О. О., Дорошкевич Д. В., Джадан І. М. Розвиток промисловості України на засадах глобальних цілей сталого розвитку. *Підприємництво та інновації*. 2020. № 11-1. С. 118-125.
3. Державна служба статистики. URL: ukrstat.gov.ua
4. Молодь на ринку праці: навички XXI століття та побудова кар'єри. Щорічна доповідь Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні /Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики. Київ, 2019. 107 с.
5. Іляш О. І. Оцінка розвитку людського капіталу України. *Економіка і регіон*. 2008. № 3 (18). С. 141–145.
6. Іляш О.І. Адаптаційні моделі та методичний інструментарій оцінки соціальної безпеки на регіональному рівні. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво. 2011, №4. С. 18-23.
7. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ru>.
8. Про основні засади молодіжної політики. Закон України № 1414-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>.
9. Про затвердження Типового положення про молодіжний центр праці. Постанова Кабінету Міністрів України №40 від 24 січня 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-2001-%D0%BF#Text>.
10. Програма продуктивної зайнятості населення Чернігівської області на 2018-2020 роки. URL: https://upsz.cg.gov.ua/web_docs/1771/2016/12/docs/16.01.2018_%20proekt_program.pdf.
11. Про затвердження програми зайнятості населення м. Києва на 2021-2023 роки. URL: https://kmr.gov.ua/sites/default/files/636_4.pdf.
12. Помічанська міська рада. Зайнятість населення. URL: <https://pomichnamr.gov.ua>.
13. Voitko, S. Conception of Industry 4.0 in the Sustainable Grown of Ukraine. *Creative Business for Smart and Sustainable Growth, CreBUS 2019* DOI:10.1109/CREBUS.2019.8840040 <https://ieeexplore.ieee.org/document/8840040>.
14. Grinko I., Voitko S. Ensuring the sustainable of countries development at the intersection of K-waves through the regulation of the labor migration. *Knowledge Society : KSI transactions on Knowledge Society* (March 2015). – Sofia, 2015. Vol. VIII, № 1. P. 49-52.
15. RuralOpportunity, NationalProsperity: AnEconomicDevelopmentStrategyforRuralCanada URL: <https://www.infrastructure.gc.ca/rural/strat-eng.html>.
16. CETA: A progressive trade agreement for a strong middle class. Minister Carr and EU Trade Commissioner Cecilia Malmström. Canada. URL: <https://www.international.gc.ca/gac-amc/campaign-campagne/ceta-aecg/index.aspx?la>.
17. Implementation of the Sustainable Development Goals in Poland. The 2018 National Report of Poland. URL: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/19409Poland_VNR_20180615.pdf.
18. Sustainable Estonia 21. URL: <https://fr.unesco.org/creativity/policy-monitoring-platform/sustainable-estonia-21>.
19. Estonia offers e-Residency URL: <https://e-resident.gov.ee>.
20. The EU Environmental Implementation Review. (2019). Country Report – LITHUANIA. URL: https://ec.europa.eu/environment/eir/pdf/report_lt_en.pdf.
21. REVIEW ON THE IMPLEMENTATION OF THE 2030 AGENDA IN ESTONIA URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/10647estonia.pdf>.
22. Инновационное развитие Латвии: анализ проблем и направлений формирования национальной инновационной политики. URL: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2015_3_160_171.pdf.

REFERENCES

1. Ministerstvo rozvytku ekonomiky, torhivli ta sil'skohohospodarstva Ukrayiny. (n.d.). Retrieved from: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf. [in Ukrainian].
2. Trofymenko, O. O., Doroshkevych, D. V., & Dzhdan, I. M. (2020). Rozvytok promyslovosti Ukrayiny na zasadakh hlobal'nykh tsiley staloho rozvytku. *Pidpryyemnytstvo ta innovatsiyi*, 11-1, 118-125. [in Ukrainian].
3. Derzhavna sluzhba statystyky. (2021). Retrieved from: ukrstat.gov.ua. [in Ukrainian].
4. Molod na rynku pratsi: navychky XXI stolittya ta pobudova karyery. Shchorichna dopovid' Prezydentovi Ukrayiny, Verkhovniy Radi Ukrayiny, Kabinetu Ministriv Ukrayiny pro stanovyshe molodi v Ukrayini. (2019). Derzh. in-t simeynoyi ta molodizhnoyi polityky. Kyiv. [in Ukrainian].
5. Ilyash, O. I. (2008). Otsinka rozvytku lyuds'koho kapitalu Ukrayiny. *Ekonomika i rehion*, 3 (18), 141–145. [in Ukrainian].
6. Ilyash, O. I. (2011). Adaptatsiyni modeli ta metodychnyy instrumentariy otsinky sotsial'noyi bezpeky na rehional'nomu rivni. *Derzhava ta rehiony*. Seriya: *Ekonomika ta pidpryyemnytstvo*, 4, 18-23. [in Ukrainian].

7. Ukrinform. (2021). Retrieved from: <https://www.ukrinform.ru>. [in Ukrainian].
8. Pro osnovni zasady molodizhnoyi polityky. (2021). Zakon Ukrainy # 1414-IX. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>. [in Ukrainian].
9. Pro zatverdzhennya Typovoho polozhennya pro molodizhnyy tsentr pratsi. (2011). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy #40 vid 24 sichnya 2011 r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-2001-%D0%BF#Text>. [in Ukrainian].
10. Prohrama produktyvnoyi zaynyatosti naselennya Chernihivs'koyi oblasti na 2018-2020 roky. (2018). Retrieved from: https://upsz.cg.gov.ua/web_docs/1771/2016/12/docs/16.01.2018_%20proekt_program.pdf. [in Ukrainian].
11. Pro zatverdzhennya prohramy zaynyatosti naselennya m. Kyieva na 2021-2023 roky. (2020). Retrieved from: https://kmr.gov.ua/sites/default/files/636_4.pdf. [in Ukrainian].
12. Pomichnyans'ka mis'ka rada. Zaynyatist' naselennya. Retrieved from: <https://pomichnamr.gov.ua>. [in Ukrainian].
13. Voitko, S. (2019). Conception of Industry 4.0 in the Sustainable Grown of Ukraine. *Creative Business for Smart and Sustainable Growth*, CreBUS. DOI: 10.1109/CREBUS.2019.8840040. Retrieved from: <https://ieeexplore.ieee.org/document/8840040>.
14. Grinko, I., & Voitko, S. (2015). Ensuring the sustainable of countries development at the intersection of K-waves through the regulation of the labor migration. *Knowledge Society : KSI transactions on Knowledge Society* (March 2015). Sofia. Vol. VIII, # 1. P. 49-52.
15. Rural Opportunity, National Prosperity: An Economic Development Strategy for Rural Canada. (n.d.). Retrieved from: <https://www.infrastructure.gc.ca/rural/strat-eng.html>.
16. CETA: A progressive trade agreement for a strong middle class. Minister Carr and EU Trade Commissioner Cecilia Malmström. Canada. Retrieved from: <https://www.international.gc.ca/gac-amc/campaign-campagne/ceta-aecg/index.aspx?la>.
17. Implementation of the Sustainable Development Goals in Poland. The 2018 National Report of Poland. Retrieved from: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/19409Poland_VNR_20180615.pdf.
18. Sustainable Estonia 21. Retrieved from: <https://fr.unesco.org/creativity/policy-monitoring-platform/sustainable-estonia-21>.
19. Estonia offers e-Residency Retrieved from: <https://e-resident.gov.ee>.
20. *The EU Environmental Implementation Review*. (2019). Country Report – LITHUANIA. Retrieved from: https://ec.europa.eu/environment/eir/pdf/report_lt_en.pdf.
21. *REVIEW ON THE IMPLEMENTATION OF THE 2030 AGENDA IN ESTONIA*. (n.d.). Retrieved from: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/10647estonia.pdf>.
22. *Innovatsionnoe razvitie Latvii: analiz problem i napravleniy formirovaniya natsyonal'noy innovatsyonnoy politiki*. (n.d.). Retrieved from: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2015_3_160_171.pdf. [in Russian].